

СХВАЛЕНО

Педагогічною радою

СЗЗСО СШ СМР

протокол від 10.06.2025 № 7

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ від 10.06.2025 № 50

Освітня програма

Сумського закладу загальної середньої освіти

спеціальної школи

Сумської міської ради

м. Суми

2025 р.

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ООП – особливості освітніх потреб

ПІР – порушення інтелектуального розвитку

СЗЗСО СШ СМР – Сумський заклад загальної середньої освіти спеціальна школа Сумської міської ради інтелектуального розвитку

СПО – соціально-побутове орієнтування

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Перелік нормативних документів, на яких побудовано освітню програму

Сумський заклад загальної середньої освіти спеціальна школа Сумської міської ради (далі СЗЗСО СШ СМР) працює як освітній і корекційно - відновлювальний заклад.

Мова освітнього процесу - українська.

Освітню програму Сумського закладу загальної середньої освіти спеціальної школи Сумської міської ради розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», Положення про спеціальну загальноосвітню школу (школу-інтернат) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, затвердженого наказом МОН від 15.09.2008 № 852; Постанови Кабінету Міністрів України від 23.04.2003 р. № 585 «Про встановлення строку навчання у загальноосвітніх навчальних закладах для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку»; Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до улаштування, утримання і режиму спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, та навчально-реабілітаційних центрів», затверджених наказом МОЗ України від 20.02.2013 № 144; наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 року № 128 “Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп продовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах”, наказу від 29.04.91 року №103 “Про заходи щодо поліпшення умов виховання і навчання, утримання дітей і підлітків, які мають вади у фізичному або розумовому розвитку”, Статуту Сумського закладу загальної середньої освіти спеціальної школи Сумської міської ради, Постанови КМУ від 24.06.2022 № 711 «Про початок навчального року під час дії правового режиму воєнного стану в Україні», Листа МОН України № 21-3806/0/1-25 від 27.08.2025 року «Про організацію освітнього процесу осіб з особливими освітніми потребами в закладах загальної середньої освіти у 2025/2026 навчальному році», рішення педагогічної ради Сумського закладу загальної середньої освіти спеціальної школи Сумської міської ради (протокол від 10.06.2025 р. № 7).

Освітня програма I ступеня (початкова освіта) розроблена відповідно до:

- Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.08.2013 р. № 607;
- Типової освітньої програми для 1-2 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для осіб із порушеннями інтелектуального розвитку від 19.09.2022 № 836;
- Типової освітньої програми для 3-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для осіб із порушеннями інтелектуального розвитку від 19.09.2022 № 836;
- Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів з порушеннями інтелектуального розвитку від 22.07.2020 № 22.1/12-Г-623.

Освітня програма II ступеня (базова загальна середня освіта) розроблена відповідно до:

- Типової освітньої програми для 5-10 (11) класів спеціальних закладів середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами, затвердженими наказом МОН України від 07.12.2021 № 1317 (таблиця 14; 16);
- Типової освітньої програми спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами, затвердженими наказом МОН України від 12.06.2018 № 627 (таблиця 18);
- Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів 5-10 класів з порушеннями інтелектуального розвитку.

1.2. Мета та завдання діяльності закладу

Мета СЗЗСО СШ СМР - створення умов навчання школярів з інтелектуальними порушеннями на основі наукового розуміння компенсації та корекції, соціальної адаптації дитини, її інтеграції в суспільство, розвитку збереженого чуттєвого сприймання, психічних функцій, формування нових механізмів, здатності до рефлексії, сенсорно-перцептивного та семантичного аналізу, взаємодії з дорослими, мовленнєвої та комунікативної діяльності з

акцентуванням уваги на здатності сприймання та розуміння інформації, рухової активності, стимулюванні породження позитивних емоцій тощо; забезпечення ефективного управління розвитком закладу освіти. Основними завданнями розвитку закладу є:

1. Забезпечення реалізації права громадян, які потребують корекції розумового розвитку, на спеціальну загальну освіту.
2. Виховання соціально-адаптованої, здатної до самореалізації та гармонійного розвитку особистості.
3. Виховання громадянина України.
4. Виховання шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної та рідної мови, національних цінностей українського народу та інших народів і націй.
5. Формування і розвиток соціально зрілої особистості з усвідомленою громадянською позицією, почуттям національної самосвідомості.
6. Виховання в учнів поваги до Конституції України, державних символів, прав, свобод людини і громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії, свідомого ставлення до обов'язків людини і громадянина; розвиток особистості учня з інтелектуальними порушеннями, його здібностей і обдарувань, наукового світогляду.
7. Реалізація права здобувачів освіти на вільне формування політичних і світоглядних переконань.
8. Виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої суспільної цінності, формування засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я учнів.
9. Створення умов для оволодіння системою наукових знань про природу, людину і суспільство.

РОЗДІЛ 2.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОГРАМИ

2.1. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Спеціальна освіта здобувається, як правило, з семи років (відповідно до Закону України «Про освіту»). Навчання у спеціальній загальноосвітній школі для дітей, які потребують корекції розумового та фізичного розвитку, підлягають, як діти з порушеннями інтелектуального розвитку, які виховувалися у дошкільних навчальних закладах, навчалися у загальноосвітніх закладах освіти, з такими медичними показаннями:

- порушеннями інтелектуального розвитку легкого ступеня;
- порушеннями інтелектуального розвитку помірного ступеня;
- органічна деменція різного походження, яка відповідає легким та помірним порушенням інтелектуального розвитку.

Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у спеціальній школі, мають враховувати досягнення попереднього етапу їхнього розвитку.

Предметні компетентності для дітей з різним рівнем інтелектуальних порушень мають диференційований характер (для дітей з легким та помірним ступенем). Програмові компетенції для дітей з помірним ступенем інтелектуального розвитку виокремлено під спеціальним позначенням * . Зміст навчання добирається індивідуально, у відповідності до пізнавальних можливостей здобувача освіти.

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, Типовій освітній програмі початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для учнів з порушеннями інтелектуального розвитку, що підтверджено відповідним документом. У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання впродовж першого семестру навчального року.

Розділ 3.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ

3.1. Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів освіти 1-10 класів СЗЗСО СШ СМР складає 10850 годин/навчальний рік: для 1-х класів - 700 годин/навчальний рік; для 2-го класу - 735 годин/навчальний рік, для 3, 4 класів - 770 годин/навчальний рік; для 5-го класу – 980 годин/навчальний рік; для 6-го класу - 1155 годин/навчальний рік; для 7-го класу – 1225 годин/навчальний рік; для 8, 9–х класів – 1295 годин/навчальний рік; для 10 класу – 1155 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані СЗЗСО СШ СМР (далі - Навчальний план).

Навчальні плани зорієнтовані на роботу школи за 5-денним навчальними тижнем. Повноцінність освіти реалізується як інваріантної, корекційно-розвиткової, так і варіативної складових.

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру спеціальної освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження здобувачів освіти. Навчальний план спеціальної школи передбачає реалізацію освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти через структурування змісту початкової освіти на засадах інтегрованого підходу у навчанні. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів спеціальної освіти що навчають учнів учнів з порушеннями інтелектуального розвитку незалежно від підпорядкування і форм власності, корекційно-розвиткові заняття та варіативну складову. Відповідно до мов навчання у СЗЗСО СШ СМР у 1-10 класах передбачено варіант навчального плану школи з українською мовою навчання. Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру першого та другого рівнів освіти, встановлює погодинне співвідношення між предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження здобувачів освіти.

Повноцінність освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, корекційної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з відповідних бюджетів.

Відповідно до статті 16 Закону України «Про повну загальну середню освіту», Постанови КМУ від 24.06.2022 № 711 «Про початок навчального року під час дії правового режиму воєнного стану в Україні» 2024-2025

навчальний рік розпочинається 02 вересня святом (День знань) і закінчується до 30 червня.

Навчальний план СЗЗСО спеціальної школи СМР визначає гранично допустиме навантаження учнів, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, дає цілісне уявлення про зміст і структуру кожного рівня освіти.

У 2025 – 2026 навчальному році у СЗЗСО спеціальній школі СМР функціонуватиме 4 класи початкової ланки навчання та 7 класів з 5 по 10 клас.

Орієнтовна кількість здобувачів освіти: 1 - 4 класи – 38; 5 – 10 класів – 64 учні.

Режим роботи закладу:

- режим навчання – п'ятиденний;
- заняття розпочинаються о 8.30;
- змінність навчання – одна зміна з групами продовженого дня;
- тривалість уроків у 1-х кл. – 35 хв., у 2-4-х кл. – 40 хв; у 5 – 10 кл. – 45 хв.

Тривалість перерв між уроками відповідає «Гігієнічним вимогам до улаштування, утримання і режиму спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, та навчально-реабілітаційних центрів», затверджених наказом МОЗ України від 20.02.2013 № 144.

У закладі функціонуватиме 10 виховних груп, кількість учнів – 90 (орієнтовно).

Режим виховних груп: 1 класи: з 12.00 до 17.00 години; 2-10 класи із 13.00 до 18 годин. Чергова група працюватиме до 18.30.

Класи	Типовий навчальний план	
1 -4	Типова освітня програма для 1-2; 3-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для осіб із порушеннями інтелектуального розвитку від 19.09.2022 № 836	з 5-денним режимом занять, з українською мовою навчання
5, 6, 8-А	Типова освітня програма для 5-10 (11) класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами від 07.12.2021 (додаток 14)	з 5-денним режимом занять, з українською мовою навчання

8-Б	Типова освітня програма для 5-10 (11) класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами від 07.12.2021 (додаток 16)	з 5-денним режимом занять, з українською мовою навчання
9 10	Типова освітня програма спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами, затвердженими наказом МОН України від 12.06.2018 № 627 (таблиця 18)	з 5-денним режимом занять, з українською мовою навчання

Освітню програму СЗЗСО СШ СМР укладено за сімома основними освітніми галузями:

Мовно-літературна

Математична

Громадянська та історична, природнича, соціальна та здоров'язберезувальна

Технологічна

Мистецька

Фізкультурна

Навчальний план охоплює інваріантну складову, сформовану на державному рівні, та варіативну складову, де передбачені години на вивчення, курсів за вибором, факультативів та групових занять.

Повноцінність загальної середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складової навчального плану, що визначені Типовими навчальними планами для кожного класу, в повному обсязі.

Інваріантна складова навчальних планів для СЗЗСО СШ СМР обов'язково включає години корекційно-розвиткової роботи, яка спрямована на вирішення завдань, зумовлених особливостями психофізичного розвитку здобувачів освіти.

Варіативна складова навчального плану сформована відповідно до типу навчального закладу, потреб учнів, запитів батьків, якісного складу педагогічних кадрів, навчально-методичного та матеріально-технічного забезпечення.

Корекційно-розвиткові заняття для дітей з інтелектуальними порушеннями

Мета: психосоціальний розвиток та корекція психофізичних порушень дітей з інтелектуальними порушеннями.

Основними завданнями корекційно-розвиткових занять є:

1. Формування особистісних якостей дитини, розвиток і корекція всіх психічних процесів, сприяння психологічної адаптації та соціальної реабілітації дітей.
2. Розвиток та подолання порушень усного та писемного мовлення.
3. Корекція та розвиток рухових порушень та недоліків фізичного розвитку, формування вмінь диференціювати рухи відповідно до ступеня мускульних навантажень, темпу рухів, підпорядкування рухів музиці.

Основні напрями корекційно-розвиткової роботи: розвиток мовлення, соціально-побутове орієнтування, лікувальна фізична культура, ритміка.

Корекційно-розвиткові заняття для дітей з інтелектуальними порушеннями помірного ступеню

Мета: формування навичок життєдіяльності в соціальному середовищі.

Досягнення цієї мети забезпечується розв'язанням наступних завдань:

1. Соціальна адаптація дітей.
2. Корекція порушень розвитку.
3. Загальний фізичний розвиток у відповідності з їх можливостями.

Основні напрями корекційно-розвиткової роботи:

психомоторний та сенсорний розвиток, логопедичні заняття, ритміка.

У роботі з цією категорією дітей увага приділяється формуванню у них певного обсягу знань, адекватної поведінки та вміння діяти у конкретних життєвих ситуаціях.

Корекційно-розвиткові заняття для дітей з інтелектуальними порушеннями, які мають розлади аутичного спектра

Мета - психосоціальний розвиток та корекція психофізичних порушень у дітей з розладами аутичного спектра.

Напрями корекційно-розвиткової роботи та завдання, реалізація яких в умовах мікрогрупи сприяє досягненню мети:

1. Розвиток психомоторики (гармонізація психофізіологічного статусу; збагачення рухового репертуару; тренування психомоторних функцій та властивостей (координованість, статична і динамічна рівновага, спритність, витривалість).
2. Сенсорний розвиток, сенсорна інтеграція (розвиток моторної імітації, збагачення чуттєвого досвіду, формування полісенсорного

сприймання, корекція сенсорної гіперчутливості, розвиток відчуття ритму, структурування середовища і діяльності, розвиток дрібної моторики та зорово-моторної координації.

3. Соціально-комунікативний розвиток (розвиток здатності виконувати соціальні норми та правила поведінки, підпорядковуватися інструкціям,; формування комунікативних вмінь, у тому числі невербальних, розвиток мовлення (активний та пасивний словниковий запас), формування соціально-побутових навичок).

3.2. Обґрунтування перерозподілу годин

Освітня програма охоплює інваріантну складову, сформовану на державному рівні, та варіативну складову, де передбачені години на вивчення окремих предметів інваріантної складової, упровадження курсів за вибором, проведення групових та індивідуальних занять корекційно-розвиткового спрямування.

Повноцінність загальної середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної частин навчального плану. З метою забезпечення виконання Державного стандарту освіти забезпечено викладання предметів інваріантної складової, що визначені Типовими навчальними планами для кожного класу в повному обсязі.

Варіативна складова навчального плану сформована відповідно до типу СЗЗСО спеціальної школи СМР, потреб учнів, якісного складу педагогічних кадрів, навчально-методичного та матеріально-технічного забезпечення.

Години варіативної складової передбачено на збільшення кількості годин предметів інваріантної складової, курсів за вибором та корекційно-розвиткових занять (таблиця 1).

РОЗПОДІЛ ГОДИН ВАРІАТИВНОЇ СКЛАДОВОЇ

Таблиця №1

Предмет	Класи											Всього
	1	2	3	4	5	6	7	8-Б	8-А	9	10	
Додаткові години для вивчення навчальних предметів												
Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	-	-	-	-	-	-	0,5	-	0,5	-	-	1
Математика	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	3
Групові та індивідуальні заняття												
Альтернативна та додаткова комунікація	1	1	1	1	1	1	1	-	1	1	-	9
ЛФК	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2
Цікавий світ Монтесорі	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	2
Логопедичні заняття	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
Курс за вибором												
Лего-конструювання	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2
Соціально-побутове орієнтування	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	3
Основи здоров'я	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	1	5
Всього:	2	2	3	3	1	1	1,5	11	1,5	1	1	28

При розподілі годин варіативної складової навчального плану враховано, що гранично допустиме навантаження вираховується на одного учня, а уроки фізичної культури не враховуються при визначенні цього показника. У 1 – 4 класах до гранично допустимого навантаження години корекційно-розвиткових занять також не враховуються.

Гранично допустиме навчальне навантаження учнів встановлено відповідно до вимог Закону України «Про повну загальну середню освіту» з урахуванням санітарно-гігієнічних норм. Години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження, що передбачено постановою КМУ від 23.11.2011 № 1392 та наказами МОН України від 01.03.2004 № 162, від 29.11.2005 № 682, від 07.05.2007 № 357.

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.02 року № 128 “Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних

навчальних закладів (ясел-садків) корекційного типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп продовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах”, від 29.04.91 року № 103 “Про заходи щодо поліпшення умов виховання і навчання, утримання дітей і підлітків, які мають вади у фізичному або розумовому розвитку”. Для проведення занять з трудового навчання у 4 класах з наповнюваністю більше 8 чоловік клас поділяється на 2 групи.

Вивчення трудового навчання здійснюється з поділом класу на групи за відповідними курсами:

Клас	Курс з трудового навчання	
	I група	II група
4	Трудове навчання	
5	Технології (столярна справа)	Технології (квітникарство)
6	Технології (столярна справа)	Технології (швейна справа)
7	Технології (квітникарство)	
8-А	Технології (квітникарство та парникове господарство)	
8-Б	Предметно-практичне навчання	
9	Трудове навчання (штукатурно-малярна справа)	Трудове навчання (офісно-палітурна справа)
10	Трудове навчання (столярна справа) Трудове навчання (варіативний модуль «Крок до мети»)	Трудове навчання (швейна справа) Технології (декоративно-ужиткове мистецтво)

Оцінювання навчальних досягнень

Оцінювання навчальних досягнень учнів спеціальної школи здійснюється відповідно до листа МОН України № 21-3806/0/1-25 від 27.08.2025 року «Про організацію освітнього процесу осіб з особливими освітніми потребами в закладах загальної середньої освіти у 2025/2026 навчальному році». Контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів з інтелектуальними порушеннями здійснюються на суб’єкт-суб’єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук

ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в спеціальній школі учні навчаються способам самоконтролю, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення учнів у 1 - 4 класах підлягають вербальному, формувальному оцінюванню.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо коригування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

З метою неперервного відстеження результатів спеціальної освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, обласному, районному, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей спеціальної освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюється на основі методичних рекомендацій, розміщених у навчально-методичному комплексі «Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів 5-10 класів з порушеннями інтелектуального розвитку».

3.3. Розподіл годин по кожному класу
Навчальний план для 1 – 4 класів
Сумського закладу загальної середньої освіти спеціальної школи
Сумської міської ради
(Типова освітня програма для 1-4 класів спеціальних закладів
загальної середньої освіти для осіб із порушеннями інтелектуального
розвитку від 19.09.2022 № 836)

Назва освітньої галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		1	2	3	4
Мовно-літературна	Навчання грамоти	7	-	-	-
	Українська мова	-	4	4	4
	Літературне читання	-	3	3	3
Математична	Математика	4	4	4	4
Природнича Соціальна і здоров'я-зберезуваль на Громадянська та історична	Я досліджую світ	3	4	4	4
Технологічна	Трудове навчання	2	2	2	2
Інформатична					
Мистецька	Образотворче мистецтво	1	1	1	1
	Музичне мистецтво	1	1	1	1
Фізкультурна	Фізкультура	3	3	3	3
Разом:		21	22	22	22
Корекційно-розвитков а робота	Розвиток мовлення	4	4	4	4
	Ритміка	1	1	1	1
	Лікувальна фізкультура	1	1	1	1
	Соціально-побутове орієнтування	2	2	2	2
Разом:		8	8	8	8
Варіативна складова		2	2	3	3
Додаткові години на групові та індивідуальні заняття, курси за вибором	Альтернативна комунікація (групові та індивідуальні заняття)	1	1	1	1
	Цікавий світ Монтесорі (групові та індивідуальні заняття)	-	-	1	1
	Основи здоров'я (курс за вибором)	1	1	1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня (без корекційно-розвиткових занять)		20	21	22	22
Сумарна кількість годин інваріантної і варіативної складових		31	32	33	33

Навчальний план для 5, 6, 7, 8 - А класів
Сумського закладу загальної середньої освіти спеціальної школи
Сумської міської ради
(таблиця 14 наказу МОН України від 07.12.2021 № 1317)

Назва освітньої галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		5	6	7	8 - А
Мовно-літературна	Українська мова	3	3	3	3
	Українська література	2	2	2	2
Математична	Математика	5	4	4	4
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2	-	-
	Географія	-	-	1	2
	Фізика і хімія у побуті	-	-	1	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1	0,5	0,5
	Підприємництво і фінансова грамотність	-	-	-	-
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	1	1	-	-
	Історія України	-	-	2	2
Інформатична	Інформатика	2	2	2	2
Технологічна	Технології	6	10	11	11
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	2	2	2	2
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3	2
Разом:		27	30	31,5	32,5
Корекційно-розвиткова робота	Соціально-побутове орієнтування	2	2	2	2
	Розвиток мовлення	1	1	1	1
	Лікувальна фізкультура	2	2	2	2
Разом:		5	5	5	5
Варіативна складова:		1	1	1,5	1,5
Додаткові години на групові та індивідуальні заняття	Альтернативна та додаткова комунікація (групові та індивідуальні заняття)	1	1	1	1
	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут» (навчальний предмет)	-	-	0,5	0,5
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня (без корекційно-розвиткових занять)		25	28	30	32
Загальна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи та корекційно-розвиткової роботи)		28	31	33	34
Сумарна кількість інваріантної і варіативної складових		33	36	38	39

Навчальний план для 8-Б класу
Сумського закладу загальної середньої освіти спеціальної школи
Сумської міської ради
(таблиця 16 наказу МОН України від 07.12.2021 № 1317)

Назва освітньої галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах
Мовно-літературна	Українська мова та літературне читання	3
Математична	Математика	2
Природнича Громадянська та історична	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	5
Інформатична	Основи інформатики	1
Технологічна	Предметно-практичне навчання	5
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	2
Фізична культура	Фізична культура	3
Разом:		23
Корекційно-розвиткова робота	Психомоторний та сенсорний розвиток	2
	Альтернативна комунікація	1
	Ритміка	1
	Логопедичні заняття	1
Разом:		5
Варіативна складова:		11
Додаткові години групові та індивідуальні заняття, курси за вибором	Математика (навчальний предмет)	3
	Соціально-побутове орієнтування (курс за вибором)	3
	Лего-конструювання (курс за вибором)	2
	Логопедія (групові та індивідуальні заняття)	1
	ЛФК (групові та індивідуальні заняття)	2
Гранично допустиме навчальне навантаження учнів		32
Загальна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи та корекційно-розвиткової роботи)		34
Сумарна кількість інваріантної і варіативної складових		39

Навчальний план
для 9,10 класів Сумського закладу загальної середньої освіти
спеціальної школи Сумської міської ради
(таблиця 18 наказу МОН України від 12.06.2018 № 627)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		9	10
Мови і літератури	Українська мова	2	2
	Українська література	2	2
Суспільствознавство	Історія України	2	-
	Я у Світі	-	-
	Основи правознавства	-	1
Математика	Математика	4	4
Природознавство	Природознавство	2	-
	Географія	2	-
	Фізика і хімія в побуті	2	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	-	-
	Образотворче мистецтво	-	-
Технології	Трудове навчання	11	18
	Інформатика	1	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	-
	Фізична культура	2	2
Разом		31	31
Корекційно-розвиткові заняття	Соціально-побутове орієнтування	2	2
	Розвиток мовлення	1	1
	Лікувальна фізкультура	2	2
Разом		5	5
Додатковий час на групові та індивідуальні заняття, курс за вибором	Альтернативна та додаткова комунікація (групові та індивідуальні заняття)	1	-
	Основи здоров'я (курс за вибором)	-	1
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня (без корекційно-розвиткових занять)		32	32
Сумарна кількість годин інваріантної і варіативної складової		37	37

Директор школи

Валентина СЛЮСАРЕНКО

РОЗДІЛ 4. ОПИС ОЧІКУВАНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМИ ГАЛУЗЯМИ

4.1. Прогноз кінцевого рівня сформованості компетентностей здобувачів освіти

Освітня програма СЗЗСО спеціальної школи Сумської міської ради передбачає досягнення здобувачами освіти результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти.

Зміст освітньої програми має потенціал для формування у школярів з інтелектуальними порушеннями таких ключових компетентностей:

Здобувачі освіти 1 – 4 класів:

- *володіння державною мовою*; що передбачає елементарні уміння та навички (в межах мовленнєвих можливостей) усно і письмово висловлювати свої думки, усвідомлення ролі мови для спілкування та культурного самовираження;
- *можливість спілкуватися рідною мовою* (в межах пізнавальних можливостей), що передбачає використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади;
- *математична компетентність*, що передбачає застосування (в межах пізнавальних можливостей) математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;
- *компетентності у галузі природничих наук*, що передбачають формування пізнавального досвіду, прагнення самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
- *соціально-трудової компетентності*, що передбачає формування трудових умінь та навичок, що забезпечують подальшу здатність до успішного опанування основ професійно-трудової діяльності, набуття навичок практичної життєдіяльності;
- *екологічна компетентність*, що передбачає сформованість уявлень щодо екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання та збереження природних ресурсів;

- *інформаційно-комунікаційна компетентність*, що передбачає опанування елементарними основами цифрової грамотності для розвитку і спілкування, можливість безпечного використання інформаційно-комунікаційних засобів у навчанні та інших життєвих ситуаціях;
- *навчання впродовж життя*, що передбачає опанування життєво необхідними базовими вміннями і навичками, що сприятимуть подальшій соціальної адаптації та інтеграції в суспільство;
- *громадянські та соціальні компетентності*, що передбачає вміння діяти (в межах своїх можливостей) в життєвих ситуаціях, ідентифікувати себе як громадянина України; дбайливе ставлення до власного здоров'я та здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;
- *культурна компетентність*, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості, формування навичок культури поведінки в соціумі;
- *основи фінансової грамотності*, що передбачає формування уявлень про грошові одиниці, необхідні для здійснення та організації побутової життєдіяльності, залучення до сфери соціально-побутової та елементарної економічної діяльності.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі **вміння**: спілкуватися, взаємодіяти та співпрацювати з дорослим та однолітками, сприймати інструкції та навчальні завдання, керувати емоціями, регулювати власну поведінку.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації Типової освітньої програми або Освітніх програм рекомендується використовувати **внутрішньо предметні та міжпредметні зв'язки**, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Програму подано за табличною структурою, що складається з кількох колонок. Колонка «**Предметно-орієнтовані компетентності**» ознайомлює вчителя з переліком знань і вмінь, якими мають оволодіти учні в процесі навчання. У колонці «**Орієнтовний зміст навчального матеріалу**» подано оновлений та апробований у навчальних закладах для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку зміст навчального матеріалу. Матеріали колонки «**Життєва компетентність**» інформують учителя щодо результатів сформованості в учнів пізнавальних та соціально-адаптивних здібностей у відповідності до мети та змістового наповнення галузі.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний,

інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, розвитку пізнавальної діяльності, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Здобувачі освіти 5 – 10 класів

Ключові компетентності	Компоненти
Спілкування державною мовою (і рідною - у разі відмінності, українською жестовою)	Уміння: (самостійно або за допомогою) ставити запитання та розпізнавати проблему; робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати та перетворювати тексти задач письмово, грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень, поповнювати свій активний та пасивний словниковий запас. Ставлення: розуміння чітких та лаконічних формулювань
Математична компетентність	Уміння: (самостійно або за допомогою) оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати та досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.

	Навчальні ресурси: розв'язання математичних задач, зокрема таких, що моделюють реальні життєві ситуації.
Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: (самостійно або за допомогою) розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища та процеси; користуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови наук, техніки та технологій, усвідомлення ролі наукових ідей у сучасних інформаційних технологіях. Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: (самостійно та за допомогою) структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язання математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів

Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: (самостійно та за допомогою) визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії.
Ініціативність і підприємливість	Уміння: (самостійно та за допомогою) вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії практичності, ефективності з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди — це особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізації задачі).

Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: (самостійно та за допомогою) висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; повага до прав людини. Навчальні ресурси; завдання соціального змісту.
Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: (самостійно та за допомогою) висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, (в тому числі за допомогою української жестової мови) національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування та взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва

Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: (самостійно та за допомогою) аналізувати та оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні та соціальні наслідки рішень. Ставлення; усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне, бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проєкти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя
--	--

4.2. Реалізація наскрізних ліній

Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню у здобувачів освіти уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних життєвих ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- *організацію навчального середовища* - зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- *окремі предмети* - виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета, проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові проєкти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- *роботу в проєктах;*

- *позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.*

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в здобувачів освіти соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формування критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини.

Громадянська відповідальність	Сприяє формуванню відповідального громадянина, що розуміє принципи та механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія засвоюється переважно через колективну діяльність, яка поєднує окремі предмети між собою та розвиває у здобувачів освіти готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати у здобувачів освіти якомога більше позитивних емоцій, а її зміст – бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, наполегливості та чесності. Приклад вчителя є важливим у формуванні толерантного ставлення один до одного, незалежного від рівня навчальних досягнень та особливостей психофізичного розвитку.
-------------------------------	--

Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення здобувача освіти як свідомого громадянина, здатного вести здоровий спосіб життя та формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку та охорону здоров'я (текстові завдання пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів транспортних засобів).
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, на забезпечення кращого розуміння здобувачами освіти практичних аспектів фінансових питань, (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Реалізується через розв'язування практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення здобувачів освіти до різних видів навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

Розділ 5.

ПЕРЕЛІК ТИПОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ПЛАНІВ, НАВЧАЛЬНИХ ТА МОДЕЛЬНИХ ПРОГРАМ

Навчальні програми для початкової школи (1-4 класи)

<https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/632/9c6/379/6329c6379ad05339839275.pdf>

1. Типова освітня програма для 1-2; 3-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для осіб із порушеннями інтелектуального розвитку від 19.09.2022 № 836

Моделльні навчальні програми (5, 6, 7, 8-А класи)

<https://imzo.gov.ua/osvita/zagalno-serednya-osvita/navchal-niprohramy/>

1. Модельна навчальна програма «Вступ до історії України та громадянської освіти» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (автор Косенко Ю. М.)

2. Модельна навчальна програма «Математика» для 5-6 спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Прохоренко Л. І., Тороп К. С., Біневич І. В.)

3. Модельна навчальна програма «Фізична культура» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Прибєга О. М., Василенко Н. А., Лапін А. В., Різченко А. В.)

4. Модельна навчальна програма інтегрованого курсу «Пізнаємо природу» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Василенко Н. А., Трикоз С. В., Калюкова Ж. С.)

5. Модельна навчальна програма «Українська мова» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Пономаренко Н. В., Тороп К. С., Ярмола Н. А.)

6. Модельна навчальна програма «Технології (обслуговуюча праця)» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Дорошенко Н. М., Тороп К. С., Ярмола Н. А., Терещенко В. В., Швець Н. М.)

7. Модельна навчальна програма «Інформатика» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Трокай Т. М., Лапін А. В., Ляшенко В. В.)

8. Модельна навчальна програма «Технології (квітникарство)» для 5-6 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Скакодуб Т. С., Тороп К. С., Василенко Н. А.)

9. Модельна навчальна програма «Фізика і хімія в побуті» для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Глухова С.В., Тороп К. С., Біневич І.В.)

10. Модельна навчальна програма «Українська мова» для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (автори Гончарова Н.М., Долганюк О.В, Зубрилова О.М., Литвищенко Т.І)

11. Модельна навчальна програма «Українська література» для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (автори Гончарова Н.М., Долганюк О.В., Зубрилова О.М., Литвищенко Т.І.)

12. Модельна навчальна програма «Математика» для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Біневич І.В., Тороп К.С., Глухова С.В.)

13. Модельна навчальна програма «Технології (квітникарство)» для учнів 7-11 спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Скакодуб Т.С., Тороп К.С., Калюкова Ж.С.)

14. Модельна навчальна програма «Географія» для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Одинченко Л.К., Скиба Т.Ю.)

15. Модельна навчальна програма «Історія України»

для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Косенко Ю.М.)

16. Модельна навчальна програма «Фізична культура»

для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт.: Прибега О.М., Василенко Н.А., Різченко А.В.)

17. Модельна навчальна програма «Інформатика»

для 7-11 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Трокай Т.М., Тороп К.С.)

18. Модельна навчальна програма інтегрованого курсу «Мистецтво»

для 7-9 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Тороп К.С., Лопатіна М.В., Прядка І.Є., Шпилева Ю.І.)

19. Модельна навчальна програма інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут» для 7-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку (авт. Тороп К.С., Калюкова Ж.С., Скакодуб Т.С.)

Навчальні програми (8-Б клас)

<https://imzo.gov.ua/osvita/zagalno-serednya-osvita/navchal-niprohramy/>

1. Навчальна програма «Адаптивна фізична культура» для 5-10 класів для дітей з інтелектуальними порушеннями помірного та важкого ступенів (Литвин І.М., Хронік Т.Є., Шестопап В.М., Біла О.М.)

2. Програма з корекційно-розвиткового заняття «Альтернативна комунікація» для 5-10 класів для дітей з інтелектуальними порушеннями помірного та важкого ступенів (Литвин І.М., Хронік Т.Є., Шестопап В.М., Абрамович О.М.)

3. Навчальна програма «Елементарні математичні уявлення» для дітей 5-10 класів з інтелектуальними порушеннями помірного та важкого ступенів (Литвин І.М., Хронік Т.Є., Шестопап В.М., Міняйло Т.С.)

4. Програма з корекційно-розвиткових занять «Логопедичні заняття» для 5-10 класів для дітей з інтелектуальними порушеннями

помірного та тяжкого ступенів (Литвин І.М., Черноусова Н.М., Пахар С.О., Загорулько Л.В., Дубенок О.В.)

5. Навчальна програма «Мистецтво» для 5-10 класів для дітей з інтелектуальними порушеннями помірного та тяжкого ступенів (Литвин І.М., Хронік Т.Є., Шестопап В.М., Сікачина Л.М.)

6. Навчальна програма «Основи інформатики» для 5-10 класів для дітей з інтелектуальними порушеннями помірного та тяжкого ступенів (Литвин І.М., Хронік Т.Є., Томіленко О.В.)

7. Навчальна програма «Предметно-практичне навчання» для 5-10 класів для дітей з інтелектуальними порушеннями помірного та тяжкого ступенів (Литвин І.М., Хронік Т.Є., Шестопап В.М., Шпилька І.І.)

8. Навчальна програма «Природознавство» для 5-10 класів для дітей з інтелектуальними порушеннями помірного та тяжкого ступенів (Литвин І.М., Хронік Т.Є., Томіленко О.В.)

9. Програма з корекційно-розвиткового заняття «Психомоторний та сенсорний розвиток» для 5-10 класів для дітей з інтелектуальними порушеннями помірного та тяжкого ступенів (Литвин І.М., Хронік Т.Є., Донець Г.С.)

10. Навчальна програма «Соціально-побутове орієнтування» для 5-10 класів для дітей з інтелектуальними порушеннями помірного та тяжкого ступенів (Литвин І.М., Хронік Т.Є., Шестопап В.М., Науменко О.В.)

11. Навчальна програма «Читання та письмо» для 5-10 класів для дітей з інтелектуальними порушеннями помірного та тяжкого ступенів (Литвин І.М., Хронік Т.Є., Шестопап В.М., Абрамович О.М.)

12. Навчальна програма «Я у світі» для 5-10 класів для дітей з інтелектуальними порушеннями помірного та тяжкого ступенів (Литвин І.М., Хронік Т.Є., Томіленко О.В.)

Навчальні програми (9-10 класи)

1. Комплект навчальних програм для 6-7 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей: «Українська мова», «Українська література», «Математика», «Природознавство», «Фізика і хімія в побуті», «Трудове навчання: «Квітникарство», «Швейна справа», «Взуттєва справа», «Офісно-палітурна справа»,

«Сільськогосподарська справа», «Художні вироби з деревини та металу», «Кухарська справа», «Інформатика», «Основи здоров'я», «Фізична культура», «Історія України 7-9 класи»,

«Географія 6-9 класи», «Образотворче мистецтво 6-8 класи»

2. Навчальна програма (з варіативними модулями) «Декоративно-ужиткове мистецтво» для 5-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей

3. Навчальні програми для 4-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку Трудове навчання (Штукатурно-малярна справа), 2016 рік
<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchannyaditej-u-specialnih-zakladah-osviti/osvita-ditej-z-osoblivimipotrebam/navchalni-programi/navchalni-programi/dlya-ditej-zporushennyami-intelektualnogo-rozvitku>

4. Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку 8-10 класи Трудове навчання (столярна справа), 2016 рік
<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednyaosvita/navchannya-ditej-u-specialnih-zakladah-osviti/osvita-ditej-zosoblivimi-potrebam/navchalni-programi/navchalni-programi/dlyaditej-zporushennyami-intelektualnogo-rozvitku>

5. Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку Трудове навчання Професійно-трудове самовизначення 10 клас, 2016 рік

<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchannyaditej-u-specialnih-zakladah-osviti/osvita-ditej-z-osoblivimipotrebam/navchalni-programi/navchalni-programi/dlya-ditej-zporushennyami-intelektualnogo-rozvitku>

6. Комплект навчальних програми для 8-10 класів «Основи здоров'я», «Інформатика», «Музичне мистецтво», «Образотворче мистецтво», «Інформатика», «Укр. мова», «Укр. література», «Математика», «Основи правознавства», «Природознавство»,

«Фізика», «Фізична культура», «Історія»

<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchannyaditej-u-specialnih-zakladah-osviti/osvita-ditej-z-osoblivimipotrebam/navchalni-programi/navchalni-programi/dlya-ditej-zporushennyami-intelektualnogo-rozvitku>

Програми з корекційно-розвиткової роботи для дітей з інтелектуальними порушеннями

1. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Лікувальна фізкультура» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (Бобренко І.В.).

https://docs.google.com/document/d/11ENyfumOETkpWyyWMf3eQdl_KL7XHdhuOIBVn9DuVw/edit

2. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Лего-

конструювання» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (автори: Лапін А.В.).

https://docs.google.com/document/d/11ENyfumOETkpWyyWMf3eQdl_KL7XHdhuOIBVn9DuVw/edit

3. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток психомоторики та сенсорних процесів» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (автори: Жук Т.Я., Трикоз С.В.).

4. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Соціально-побутове орієнтування» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (автор: Ярмола Н.А.).

https://docs.google.com/document/d/0B3m2TqBM0APKVzNMTndwZ0JYQzQ/edit?resourcekey=0-MM843P_3gSTee1kUlryVpQ

5. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти дітей з інтелектуальними порушеннями (автори: Хайдарова О.С., Блеч Г.О.).

https://docs.google.com/document/d/0B3m2TqBM0APKVzNMTndwZ0JYQzQ/edit?resourcekey=0-MM843P_3gSTee1kUlryVpQ

6. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення» для учнів 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів з помірними інтелектуальними порушеннями (Хайдарова О. С., Блеч Г. О.).

https://docs.google.com/document/d/0B3m2TqBM0APKVzNMTndwZ0JYQzQ/edit?resourcekey=0-MM843P_3gSTee1kUlryVpQ

7. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Ритміка» для 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з інтелектуальними порушеннями

(Редько Л. О., Безкоровайна Л. А., Гладченко І. В.).

https://docs.google.com/document/d/0B3m2TqBM0APKVzNMTndwZ0JYQzQ/edit?resourcekey=0-MM843P_3gSTee1kUlryVpQ

8. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Лікувальна фізична культура» для 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з інтелектуальними порушеннями (Бобренко І. В.).

<https://docs.google.com/document/d/0B3m2TqBM0APKc19MZnF5NXpxLUk/edit?resourcekey=0-JnoZIZbAdLzEtHW6L6SzWw>

9. Програма з корекційно-розвиткової роботи «Соціально-побутове орієнтування» для 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з інтелектуальними порушеннями (авт. Остапенко Л. І., Тарновська Л. І.).

Розділ 6.

6.1. Форми організації освітнього процесу

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб. У рамках академічної свободи форми організації освітнього процесу визначаються педагогічною радою закладу освіти. СЗЗСО СШ СМР організовує інституційну освіту (денна форма) та індивідуальне навчання вдома (педагогічний патронаж).

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

6.2. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;

- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма СЗЗСО СШ СМР передбачає досягнення здобувачами освіти результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом спеціальної освіти.

Розділ 7.

ОПИС ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента навчального плану. Оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту здійснюється шляхом річного оцінювання. Оцінювання результатів навчання учнів має бути зорієнтованим на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом. Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання учнів, визначеними Державним стандартом, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, визначених Міністерством освіти і науки України.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є: поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання. Річне оцінювання здійснюється за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображаються у свідоцтві досягнень, що видається учневі щороку. Поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів здійснюють відповідно до вимог модельних навчальних програм із застосуванням таких основних форм та способів: усної (зокрема шляхом індивідуального, групового та фронтального опитування); письмової, у тому числі графічної (зокрема шляхом виконання діагностичних, самостійних та контрольних робіт, тестування, організації роботи з текстами, діаграмами, таблицями, графіками, схемами, контурними картами тощо); цифрової (зокрема шляхом тестування в електронному форматі); практичної (зокрема шляхом організації виконання різних видів експериментальних досліджень та навчальних проектів, виготовлення виробів, роботи з біологічними об'єктами, хімічними речовинами тощо). У рамках академічної свободи педагогічні працівники закладу освіти здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети.

Відповідно до Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів з інтелектуальними порушеннями, рекомендованими МОН України для використання у роботі, визначено психолого-педагогічні умови та об'єкти оцінювання навчальних досягнень учнів з порушеннями інтелектуального розвитку: оцінювання на позитивному принципі, в межах матеріалу,

визначеного навчальними та освітніми програмами для спеціальної школи, в межах можливостей засвоєння учнями програмного матеріалу, зумовлених особливостями їхнього психічного та фізичного розвитку. До об'єктів оцінювання відносяться змістовий, операційно-організаційний, емоційно-мотиваційний компоненти. Саме характеристики змістового, операційно-організаційного, емоційно-мотиваційного компонентів навчальної діяльності учнів покладаються в основу визначення рівнів навчальних досягнень (I – початковий, II середній, III – достатній) та загальних критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів з інтелектуальними порушеннями, і у свою чергу, відповідної кількості їм балів.

У освітньому процесі спеціальної школи в залежності від дидактичної мети і психолого-педагогічних умов застосовуються різні види контролю засвоєння навчальних досягнень учнів та різні його форми.